

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Οι στόχοι, η στελέχωση και η λειτουργία των Πειραματικών Σχολείων των Πανεπιστημίων

Η Σύνοδος των Προέδρων των Παιδαγωγικών Τμημάτων αφιέρωσε ένα σημαντικό μέρος των εργασιών της που έγιναν στη Θεσσαλονίκη στις 5 και 6 Φεβρουαρίου 2011 στο ζήτημα των Πειραματικών Σχολείων, για το οποίο το Υπουργείο Παιδείας ετοιμάζει νομοθετική ρύθμιση. Οι σχετικές διαπιστώσεις και προτάσεις μας είναι οι εξής.

- Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου δεν κάλεσε σε συζήτηση τα Παιδαγωγικά Τμήματα που είναι αρμόδια για τη λειτουργία των Πειραματικών Σχολείων¹, γνωρίζουν πολύ καλά τις αδυναμίες του αναχρονιστικού νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας τους και διαθέτουν την επιστημονική γνώση για να αναμορφώσουν τον προσανατολισμό τους, εάν, βέβαια, τους δοθούν οι δυνατότητες. Αντίθετα, προτίμησε να συνομιλήσει και να στηριχτεί στις προσωπικές αναμνήσεις και γνώμες ορισμένων αποφοίτων των Πειραματικών Σχολείων μιας προ πολλού παρελθούσης εποχής, οι οποίοι κάθε άλλο παρά γνώστες της σύγχρονης εκπαιδευτικής πραγματικότητας μπορούν να χαρακτηριστούν.
- Οι προτάσεις του Υπουργείου που είδαν το φως της δημοσιότητας δεν οδηγούν στη διασφάλιση και στην ενίσχυση της λογικής των σχεδιασμένων σε επιστημονική βάση πειραματισμών στην εκπαίδευση. Οδηγούν στη μετατροπή των Πειραματικών Σχολείων σε σχολεία όπου θα φοιτά μια μειονότητα μαθητών/τριών με υψηλές επιδόσεις (τα «Σχολεία Αριστείας», όπως θέλει να τα ονομάσει το Υπουργείο). Συνεπώς, η βασική αδυναμία του μέχρι σήμερα ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου το οποίο συνέβαλε στο να μη δοκιμάζονται σχεδιασμένες σε επιστημονική βάση καινοτομίες με τη συμμετοχή παιδιών όλων των

¹ Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και τα Νηπιαγωγεία.

κοινωνικών τάξεων και ομάδων δεν θεραπεύεται. Αντίθετα, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου με τους προτεινόμενους σχεδιασμούς υποστηρίζει τη διαμόρφωση κατ' όνομα Πειραματικών Σχολείων που, στην πραγματικότητα, θα είναι σχολεία εξυπηρέτησης εφικτών ή ανέφικτων ατομικών φιλοδοξιών μελών των προνομιούχων κοινωνικών τάξεων και ομάδων. Μια τέτοια άποψη είναι παντελώς λανθασμένη.

- Η Σύνοδος των Προέδρων των Παιδαγωγικών Τμημάτων, χωρίς να αποκλείει την ίδρυση σχολείων Αριστείας ανά την επικράτεια, αντιτίθεται σε μια τέτοια μετατροπή των Πειραματικών Δημοτικών Σχολείων που εντάχθηκαν στα Παιδαγωγικά Τμήματα με βάση το Ν. 2327/95, άρθρο 7, παρ. 4. Αντίθετα, προτείνει να πολλαπλασιαστούν τα Πειραματικά Σχολεία όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων και να λειτουργήσουν ως αυθεντικά παιδαγωγικά και διδακτικά εργαστήρια. Σε αυτά πρέπει να φοιτούν παιδιά όλων των κοινωνικών τάξεων και ομάδων και το μαθητικό δυναμικό τους – όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων -να είναι όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτικό του μαθητικού δυναμικού των σχολείων όλης της χώρας. Μόνο τότε τα πορίσματα των επιστημονικά σχεδιασμένων καινοτομιών, οι οποίες θα κρίνονται επιτυχημένες, θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο σύνολο της ελληνικής εκπαίδευσης και θα συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωσή της.
- Επίσης, η Σύνοδος θεωρεί ότι διεύρυνση του αριθμού των Πειραματικών Σχολείων και η στενή σύνδεσή τους με τα Παιδαγωγικά Τμήματα θα συμβάλει αποφασιστικά στη σύνδεση της παιδαγωγικής θεωρίας με την πράξη, θα δώσει νέες δυνατότητες στους/στις εκπαιδευτικούς για την πραγματοποίηση εκπαιδευτικής έρευνας – δράσης και θα βοηθήσει στην ενίσχυση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών, καθώς θα παρακολουθούν και θα εφαρμόζουν καινοτόμες εκπαιδευτικές δράσεις σε σχολεία που είναι αντιπροσωπευτικά των σχολείων τα οποία στο μέλλον θα κληθούν να στελεχώσουν.

Για να λειτουργήσουν πραγματικά Πειραματικά Σχολεία στη χώρα μας το πεπαλαιωμένο νομοθετικό πλαίσιο χρειάζεται αναμόρφωση. Μείζονος σημασίας ζητήματα για την ουσιαστική πειραματική λειτουργία των σχολείων αυτών αποτελούν τόσο ο ρόλος του Επιστημονικού Εποπτικού Συμβουλίου, όσο και η διαδικασία επιλογής του εκπαιδευτικού προσωπικού που τα στελεχώνει. Στην προοπτική μιας τέτοιας αναμόρφωσης, η Σύνοδος διατύπωσε τις παρακάτω προτάσεις:

- Το Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο, στη σύνθεση του οποίου θα πρέπει να μετέχουν μέλη ΔΕΠ Παιδαγωγικών Τμημάτων, θα πρέπει να έχει την ευθύνη των Πειραματικών Σχολείων όλων των βαθμίδων και κατευθύνσεων (νηπιαγωγεία, δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια και αντίστοιχες επαγγελματικές και νυχτερινές σχολικές δομές), ώστε να εξασφαλίζει τον συνολικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό της σχολικής μονάδας, τις εσωτερικές

λειτουργίες και τις εξωτερικές σχέσεις της. Δηλαδή, ο ρόλος του θα πρέπει να είναι ουσιαστικός και όχι συμβουλευτικός, όπως θεωρείται σήμερα, ώστε οι αποφάσεις του να είναι δεσμευτικές για το σύλλογο διδασκόντων/ουσών των Πειραματικών Σχολείων και να μην υπάρχουν συγχύσεις αρμοδιοτήτων, οι οποίες συνήθως οδηγούν στη στασιμότητα. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί η επανάληψη λανθασμένων πρακτικών, όπου ασύνδετες πειραματικές διδασκαλίες σε επιμέρους μαθήματα, κυρίως στα γυμνάσια και λύκεια, κατακερματίζουν την γνωστική ταυτότητα των μαθητών/τριών, αποδομούν τη σημασία και την ταυτότητα της κάθε σχολικής μονάδας, την άρθρωση των σχέσεων της με τις οικογενειακές δομές, με το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο.

- Όσον αφορά στην επιλογή του διδακτικού προσωπικού, πρέπει να γίνεται αποκλειστικά από το Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο ενώ πρέπει να καθοριστεί και ελάχιστο χρονικό διάστημα υπηρέτησης της οργανικής θέσης (π.χ. πέντε χρόνια), χωρίς καμία δυνατότητα αποσπάσεων ή άλλων μετακινήσεων των εκπαιδευτικών των Πειραματικών Σχολείων (π.χ. σε θέσεις διεύθυνσης, σε άλλους εκπαιδευτικούς φορείς κτλ.), ώστε να εξασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία στη βάση της φιλοσοφίας της οργάνωσής τους. Για την επιλογή του προσωπικού θα εκτιμώνται κυρίως τα επιπλέον προσόντα (μεταπτυχιακά, διδακτορικά, επιμορφώσεις, μετεκπαιδεύσεις) που σχετίζονται με κλάδους των επιστημών της αγωγής και όχι με τίτλους μη συναφείς (π.χ. πτυχίο οικονομικών, θεολογίας κ.ά.). Επιπλέον, για την τελική επιλογή του προσωπικού εξίσου απαραίτητη θεωρείται η συνέντευξη από το Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο.
- Προκειμένου οι εκπαιδευτικοί να επιλέξουν τα Πειραματικά Σχολεία, θα πρέπει να τους δοθούν κίνητρα. Στη λογική αυτή, είναι απολύτως απαραίτητο να θεσμοθετηθεί το μειωμένο διδακτικό ωράριο για τους/τις εκπαιδευτικούς των Πειραματικών Σχολείων, ώστε να μπορούν να συνεργάζονται με το Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο, να παρακολουθούν την πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών, να συμμετέχουν σε επιμορφώσεις από μέλη ΔΕΠ του Παιδαγωγικού Τμήματος στο οποίο ανήκει το Πειραματικό Σχολείο, να προετοιμάζουν το υλικό των διδασκαλιών τους και να συμμετέχουν σε ειδικές παιδαγωγικές συνεδρίες.
- Απαραίτητη είναι και η καθιέρωση της αποτίμησης του έργου των Πειραματικών Σχολείων σε κοινή συνεδρία Επιστημονικού Εποπτικού Συμβουλίου, συλλόγου διδασκόντων/ουσών Πειραματικού Σχολείου και μελών ΔΕΠ του οικείου Παιδαγωγικού Τμήματος, όσον αφορά σε δράσεις και καινοτομίες που εφαρμόζονται στο σχολείο. Η αποτίμηση θα πρέπει να γίνεται περιοδικά, τόσο κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, όσο και στο τέλος της, με σκοπό την ανατροφοδότηση και βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου, την επαγγελματική

ανάπτυξη των εκπαιδευτικών αλλά και τη βελτίωση της συνεργασίας τους με το οικείο Παιδαγωγικό Τμήμα.

Το Προεδρείο της Συνόδου

Πρόεδρος: **Δήμητρα Κογκίδου**, Κοσμητόρισα της Παιδαγωγικής Σχολής, Α.Π.Θ.

Αναπληρωτής Πρόεδρος: **Κων/νος Τζανάκης**, Πρόεδρος Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Κρήτης

Γραμματέας: **Έλενα Θεοδωροπούλου**, Πρόεδρος Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου.